

Monumentnummer*: 526446

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 02 februari 2004
Kadaster deel/nr 82810/77

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Liempde	Boxtel		Noord-Brabant				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kasterensestraat	4 b	b		5298 NV	Liempde		
Kasterensestraat	4 a	a		5298 NV	Liempde		
Kasterensestraat	4 c	c		5298 NV	Liempde		
Kasterensestraat	4			5298 NV	Liempde		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Liempde	H				48		

*Omschrijving***

Inleiding

MOLENAARSHUIS daterend uit 1758 met aangebouwde schuur, opgetrokken in ambachtelijk-traditionele stijl. Het pand ligt op een ruim erf met gras, notenboom, boomgaard en lindebomen langs de voorgevel, in de buurtschap Kasteren op enige afstand van de Dommel, waar ook de nu verdwenen watermolen lag. Op het erf een opnieuw opgemetselde waterput. In de jaren zestig van XIX verbouwd en uitgebreid tot langgevelboerderij. Een watermolen met molenaarshuis ter plaatse wordt voor het eerst genoemd in 1466. Verbouwing in ca. 1984 tot woonhuis met appartementen en toonzaal.

Omschrijving

Eenlaags gebouw op rechthoekige plattegrond onder zadeldak tussen tuitgevels met aanzetstenen en vlechtingen, met even brede aangebouwde schuur onder lager zadeldak met eindschild. De gevels zijn boven een gepleisterde plint opgetrokken uit handgeformde baksteen in kruisverband, bij het woonhuis met knipvoeg. In de koppenlaag nabij de hoeken van het woonhuis een drieklezoor. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

beide daken zijn gedekt met rode en gesmoorde Hollandse pannen, het dak van de schuur voorheen grotendeels met stro. Centraal op de dakvlakken van het woonhuis een tweelichts dakkapel met gezwenkte zijwangen. De rechter topgevel van het woonhuis loopt uit in een gemetselde schoorsteen. Ankerbalkgebint in schuur. De in 1984 gewijzigde voorgevel heeft rechts uit de middenas een voordeur met panelen in geprofileerd kozijn, hardstenen onderdorpel en neuten. Bovenlicht met gietijzeren levensboom ter plaatse van oorspronkelijk tweelicht. Links van de voordeur twee en rechts een venster met 30-ruits schuifraam, voorzien van dubbele luiken. Boven en onder de vensters en boven de deur een rollaag ter plaatse van de oorspronkelijke anderhalfsteens schuine strek. Eenvoudige bakgoot ter plaatse van oorspronkelijk bredere, deels houten geprofileerde kroonlijst. (Een gedetailleerde beschrijving van 1819 geeft echter aan dat ook deze indeling niet oorspronkelijk was.) Drie lange staafankers met twee stroppen. De nu vrijwel symmetrische linker topgevel die uitloopt in een kleine toppilaster heeft in de middenas een deur met gedeeld bovenlicht. Aan weerszijden een groot venster, links met 30-ruits schuifraam, rechts een korter schuifraam van 20 ruiten boven een dichtgezet keldervenster. Oorspronkelijk (voor 1984) was deze gevel op een laadluik rechts boven op zolderniveau en een deur met gedeeld bovenlicht ter plaatse van het linker venster op de begane grond na geheel blind. Op zolderniveau nu twee 12-ruits vensters. Alle vensters dateren van 1984. Staafankers en vlechtingen. In de rechter hoek een hardstenen hoeksteen van onregelmatige vorm met de inscriptie "1 juny 1758" waaronder drie molenijzers. In de hoek linksonder is een hardstenen peilsteen ingemetseld met de inscriptie "P.V. 9m 03cm boven A.P.". De lange achtergevel heeft drie regelmatig geplaatste vensters met 30-ruits schuiframen, waarvan het meest linkse waarschijnlijk een toevoeging uit 1984 is. Verder is de gevel gelijk aan de voorgevel. De grotendeels achter de aangebouwde schuur schuilgaande rechter zijtopgevel met aanzetstenen heeft vlechtingen waarvan die onder de schoorsteen verticaal gericht zijn.

Van de oorspronkelijke indeling van het woonhuis zijn nog bewaard gebleven het eiken balkenplafond, bestaande uit drie zware moerbalken met opgelegde kinderbinten. De schouw is afkomstig uit de antiekhandel, de paneeldeuren uit ca. 1900 van een klooster uit Boxtel. Op zolder is de eiken kapconstructie nog geheel compleet met drie dekbalkspantjukken met zwevende middenstijl waarop de nokgording is afgeschoord. Gehakte telmerken (eitjes en streepjes). Borging met ijzeren spieën. De kelder met troggewelfjes op ijzeren liggers uit ca. 1930 (tegen de achtergevel) vervangt de dichtgestorte oorspronkelijke kelder waarvan het keldervenster rechts in de linker topgevel nog zichtbaar is.

Ook de aangebouwde schuur heeft een gepleisterde plint en is opgetrokken uit een afwijkende handgevormde baksteen in kruisverband. De gevels zijn aan de bovenzijde afgesloten met een uitkragende bloktand waarboven een muizentand. De korte gevel is met een staande blokvertanding tussen de beide lange gevels gevoegd. Nabij de aansluiting tussen de voorgevel van het woonhuis en die van de schuur is in enkele stenen de tekst "anno gebouw(d) 186(?)" gekrast, denkkelijk het jaar van een verbouwing van de schuur, althans van de huidige muren. In de lange voorgevel van de schuur van links naar rechts een tweetal gietijzeren stalramen en twee dubbele wagendeuren onder korfboog met steense strek. In de rechter deurvleugel steeds een luik onder spiegelboog, toevoeging van 1984. Rechts een hoge dubbele deeldeur. Uiterst rechts twee kleine stalramen. In de korte zijgevel drie gietijzeren stalramen. De lange achtergevel heeft twee staldeuren met bovenlicht, vijf getoogde zesdelige stalramen en een rond raampje met ijzeren kruisroeden. Voor de staldeuren een halve molensteen als stoep. In de schuur, die is verbouwd tot woningen en toonzaal, staan vijf eiken ankerbalkgebintstellen die oorspronkelijk een dubbele ankerbalk hadden. De onderste ankerbalken zijn verwijderd en elders hergebruikt.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het molenaarshuis met aangebouwde schuur uit 1758 is van algemeen belang. Het huis heeft historische betekenis als laatste herinnering aan de aanwezigheid sinds de Middeleeuwen van een watermolen ter plaatse. Het huis heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, als voorbeeld van een molenaarshuis dat is uitgegroeid tot een langgevelboerderij. Het pand heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. Het pand is straatbeeldbepalend en als een van de oudste panden van belang voor de herkenbaarheid van de buurtschap Kasteren.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie